

WSTĘPNE WYNIKI UŻYTKOWANIA MACIOREK,
POCHODZĄCYCH Z KRZYŻOWANIA OWIEC MERYNOSOWYCH Z FRYZAMI,
W SYSTEMIE 3 STANÓWEK W OKRESIE 2 LAT

Bronisław Borys, Andrzej Musiał, Maciej Osikowski

Pracownia Techniki Chowu i Żywienia Owiec, ZZD Kołuda Wielka

WSTĘP

W ramach prac nad dwustopniowym krzyżowaniem towarowym owiec merynosowych z trykami ras plennych i mięsnych przeprowadzono badania nad przydatnością maciorek F_1 , pochodzących z krzyżowania fryz x merynos (Fr x Mp), do użytkowania w systemie 3 stanówek w okresie 2 lat.

Zagadnienie to ma istotne znaczenie dla oceny przydatności opracowywanych schematów krzyżowania, bowiem zastosowanie systemu 3 stanówek w okresie 2 lat pozwala na zwiększenie podaży jagniąt do tuczu i na jej rytmiczność.

MATERIAŁ I METODY

Doświadczenie przeprowadzono na 57 trzyletnich maciorkach F_1 z krzyżowania fryz x merynos. Maciorki podzielono losowo na 2 grupy: I (doświadczalna) - 3 stanówki w okresie 2 lat, II (kontrolna) - 2 stanówki w okresie 2 lat. Stanówki prze-

prowadzono metodą haremowo-grupową, używając tryków rasy Ile-de-France w następujących terminach: w grupie I pierwsza stanówka - IX-X 1979 r., druga - VI-VII 1980 r. i trzecia - II-III 1981 r., a w grupie II pierwsza stanówka - IX-X 1979 r., druga - IX-X 1980 r.

Matki obu grup żywiono paszami gospodarskimi według „Norm żywienia zwierząt” - wydanie VII z 1974 r. Jagnięta odsadzano od matek w grupie I w wieku 7-8 tygodni, w grupie II w wieku 14 tygodni. Strzyżę matek przeprowadzono równocześnie w obu grupach przy 11-12-miesięcznym odroście wełny.

WYNIKI

U macierek z obu porównywanych grup nastąpił niewielki spadek masy ciała, z tym że był on nieznacznie większy w grupie I (o 2,4 kg), co mogło być efektem intensywniejszego użytkowania rozplodowego tych macierek (tab.).

Średnia płodność macierek z grupy I z 3 kolejnych stanówek była niższa niż macierek z grupy II z 2 stanówek o 6,6 jednostek procentowych. Różnica między płodnością grupy I w czasie stanówek czerwcowo-lipcowej i wrzesniowo-październikowej a średnią płodnością grupy II wyniosła 8,9 jednostki procentowej. Najwyższy procent zapłodnienia w grupie I uzyskano w czasie stanówki w najbardziej niekorzystnym dla owiec merynosowych terminie lutowo-marcowym - o 7,0 jednostek procentowych wyższy niż w pierwszym i drugim cyklu rozplodowym i tylko o 1,9 jednostki procentowej niższy niż średnio w grupie II.

Również pod względem średniej plénności maciorki z grupy I ustępowały dość wyraźnie grupie II (o 24,5 jednostki procento-

Wpływ stosowania 3 stanówek w ciągu 2 lat na produktywność matek F₁
z krzyżowania fryz x merynos polski

The influence of 3 matings system during 2-year period
on productivity of ewes F₁ from Friesian x Polish Merino crosses

Cecha Traits	Grupa Group	
	I	II
Liczba matek Number of ewes	28	27
Masa ciała, kg Body weight, kg		
początkowa (IX 1979) initial (IX 1979)	67,3	68,1
końcowa (XI 1981) final (XI 1981)	63,9	67,1
Użytkowość rozplodowa Reproduction performance		
płodność, % fertility, %		
I cykl I cycle	89,3	96,3
II cykl II cycle	89,3	100,0
III cykl III cycle	96,3	
$\bar{x}$	91,6	98,2
plenność, % prolificacy, %		
I cykl I cycle	188,0	165,4
II cykl II cycle	116,0	170,4
III cykl III cycle	126,9	
$\bar{x}$	143,4	167,9
jagnięta odchowane, % lambs reared, %		
I cykl I cycle	87,2	79,1
II cykl II cycle	79,3	73,3
III cykl III cycle	90,9	
$\bar{x}$	86,2	76,1
liczba jagniąt odchowanych od 1 matki number of lambs reared from 1 ewe		
I cykl I cycle	1,46	1,25
II cykl II cycle	0,82	1,22
III cykl III cycle	1,11	
razem total	3,39	2,47
rocznie per year	1,69	1,23
Produkcja wełny potnej od 1 matki, kg Production of greasy wool from 1 ewe, kg		
I strzyża (XI 1980) I shearing (XI 1980)	3,4	3,8
II strzyża (X 1981) II shearing (X 1981)	3,8	3,6
razem total	7,2	7,4

wej). W pierwszym cyklu rozplodowym (w obu grupach stanówki w tym samym terminie) maciorki z grupy I miały wyższą plenność niż w grupie II (o 22,6 jednostki procentowej), lecz w cyklu drugim i trzecim w grupie I plenność wyraźnie spadła (o 72,0 i 61,1 jednostki procentowej), podczas gdy w grupie II w cyklu drugim nieznacznie wzrosła (o 5,0 jednostek procentowych). Porównanie plenności w obu grupach wskazuje na niekorzystny wpływ stosowania 3 wykotów w ciągu 2 lat (brak odpoczynku po karmieniu jagniąt).

Maciorki grupy I uzyskały wyższy procent odchovu jagniąt (średnio o 10,1 jednostki procentowej), jednak przy znacznie krótszym w tej grupie okresie utrzymania jagniąt przy matkach (o 6-7 tygodni w porównaniu z grupą II).

W porównaniu z grupą II stosowany w grupie I system 3 stanówek w ciągu 2 lat pozwolił uzyskać wzrost produkcji odchowanych jagniąt; w przeliczeniu na 1 stanowioną maciorke i rok o 0,46 jagnięcia, tj. o 37,9%.

W przeprowadzonym doświadczeniu nie stwierdzono istotnego wpływu zwiększonej częstotliwości wykotów na produkcję wełny potnej maciorek mieszańców - łącznie w okresie 2 lat trwania doświadczenia różnice w wydajności wełny potnej wynosiły 0,2 kg, tj. 2,8% na korzyść maciorek z grupy II, krytych tradycyjnie raz w roku.

Wyniki przeprowadzonego doświadczenia wskazują na możliwość używania maciorek z krzyżowania fryz x merynos w systemie 3 stanówek w okresie 2 lat i uzyskania efektów produkcyjnych zbliżonych do otrzymanych na czystych merynosach we wcześniejszych badaniach Osikowskiego i wsp. [1].

WNIOSKI

1. Zwiększenie częstotliwości stanówek maciorek z krzyżowania fryz x merynos z 2 do 3 w ciągu 2 lat wpłynęło ujemnie na masę ciała maciorek.

2. Zwiększenie częstotliwości stanówek powodowało spadek średniej płodności i plenności maciorek uzyskiwanej w poszczególnych cyklach użytkowania rozplodowego, jednak w sumie pozwoliło uzyskać wzrost produkcji jagniąt do tuczu o 37,9%.

3. W przeprowadzonym doświadczeniu nie stwierdzono istotnego wpływu zwiększenia częstotliwości stanówek na produkcję wełny potnej u maciorek.

LITERATURA

1. Osikowski M., Korman K., Musiał A., Graczkowska G., Budnik K.: Określenie wpływu różnej częstotliwości wykotów owiec na ich produkcyjność i ekonomikę chowu. Sprawozdanie z realizacji tematu 09.5-5209 (maszynopis w ZZD Kołuda Wielka i IZ Kraków). 1980.

B. Borys, A. Musiał, M. Osikowski

PRELIMINARY RESULTS OF EWES UTILIZATION
FROM FRIESIAN x MERINO CROSSES IN 3 MATINGS SYSTEM
DURING 2-YEAR PERIOD

S u m m a r y

The investigation was conducted on 55 ewes of Friesian x Merino crosses divided on two groups:

I - utilized in the 3 matings system (during 2-year period mating terms: IX-X, VI-VII, II-III);

II - utilized in the 2 matings system (both matings terms: IX-X).

The increase of matings frequency lowered the ewes weight (the decrease in group I was 2.4 kg lower than in group II) and the mean fertility and prolificacy in the group I - 91.6% and 143.4%, respectively, while in the group II - 98.2% and 167.9%. The noticeable influence of matings frequency increase on wool yield was not observed (jointly for the period of 2 years in group 1 - 7.2 kg, in group 2 - 7.4 kg).

The application of more frequent mating system increased the amount of lambs for fattening by 37.9% (in the group 1 - 3.39, while in the group 2 - 2.47 lamb from 1 ewe in the 2-year period of utilization). It indicated on the suitability of ewes from Friesian x Merino cross for the utilization in the 3 matings system during period of 2 years.

Б.Борыс, А.Мусял, М.Осиковски

ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ОВЦЕМАТОК
ПРОИСХОДЯЩИХ ОТ СКРЕЩИВАНИЯ ФРИЗСКИХ И МЕРИНОСОВЫХ ОВЕЦ
В СИСТЕМЕ 3 СПАРИВАНИЙ В 2-ЛЕТНИЙ ПЕРИОД

Р е з ю м е

Соответствующий опыт проводился на 57 овцематках происходящих от скрещивания фризских и меринсовых овец, разделенных на 2 группы: I - опытная - 3 спаривания в 2-летний период - 28 овец; II - контрольная - 2 спаривания в 2-летний период - 27 овец. Увеличение частоты спариваний с 2 до 3 в 2-летний период приводило к снижению веса тела овцематки; в опытной группе это снижение было на 2,4 кг больше, чем в контрольной группе.

В опытной группе (спаривание в сроках IX-X.1979 г. VI-VII.1980 г. и II-III.1981 г.) наблюдалась более низкая плодовитость и оплодотворимость овцематок соответственно на 6,6 и 24,5 процентных единиц, тогда как процент выращивания ягнят был выше (в среднем на 10,1), чем в контрольной группе, в которой спаривание проводилось в 1979 г. и 1980 г. в месяцах IX-X.

Проведение 3 спариваний в 2-летний период обеспечивало в случае исследуемых помесей рост продукции выращенных ягнят от одной овцематки, составляющий в пересчете на год 0,46 голов, т.е. 37,9% (в группе I - 1,69, в группе II - 1,23 ягненок). С другой стороны не наблюдались более значительные различия между группами в выходе грязной шерсти - за 2 года овцематки группы I дали в среднем 7,2 кг а в II - 7,4 кг шерсти.